

OBSAH – INHALT

ČLÁNKY A STUDIE

- David ZIMOLA, Archeologický výzkum domu č. 31 na náměstí Zachariáše z Hradce v Telči
Archäologogische Rettungsgrabung auf dem Zachariáše z Hradce – Platz in Telč (Teltsch) 3
- Pavel ROUS – Oldřich MÁLEK, Zaniklá středověká vesnice Jenče u Přibyslavi
Das untergegangene mittelalterliche Dorf Jenče bei Přibyslav 25
- Josef HRDLIČKA, Hmotná kultura měšťanských domácností v renesanční Telči
Materielle Kultur der bürgerlichen Haushalte in Telč der Renaissanceära 35
- Lubomír PELTAN, Hospodářské a sociální poměry na Stonařovsku ve 40. letech 19. století
Wirtschaftliche und soziale Verhältnisse im Umfeld von Stonařov – Stannern in den 40er Jahren des 19. Jh. 55
- Karel KŘESADLO, Správní vývoj jihlavského okresu 1850–1848
Verwaltungsentwicklung des Bezirks Jihlava - Iglau in den Jahren 1850–1949 79
- Zdeněk SOUŠEK, Z historie evangelického sboru v Opatově
Aus der Geschichte der evangelischen Kirchengemeinde in Opatov 101
- Alena PALÁNOVÁ, Česko-německé vztahy na národnostně smíšeném území Jihlavska v letech 1919–1925
Die tschechisch-deutschen Beziehungen im ethnisch gemischten Gebiet um Iglau in den ersten Jahren der unabhängigen Republik 117
- Petr KOPEČNÝ, Výsadková skupina Calcium a její činnost na západní Moravě v roce 1944
Fallschirmtruppe Calcium und ihre Tätigkeit im westlichen Mähren im Jahre 1944 133
- Bohumil HAVLÍK, Perzekuce a odsun Němců na jihozápadní Moravě v letech 1945–1946
Persekution und Vertreibung der Deutschen im westöstlichen Mähren in den Jahren 1945–1946 145
- Dana NOVOTNÁ, Předchůdce jihlavské radnice – nálezy z posledních let
Der Vorgänger des ersten Iglauer – Funde der letzten Jahre 171

Jiří BLÁHA, Historické krovy měšťanských domů v Telči II. <i>Historische Dachstühle der Bürgerhäuser in Telč II.</i>	179
Vlastimil SVĚRÁK, Rozhledna na Šacberku u Jihlavy <i>Der Aussichtsturm auf dem Schatzberg bei Jihlava</i>	189
Lucie BLÁHOVÁ, Sokolovna a Katolický dům s orlovnou – dvě významné stavby z meziválečného období v Telči <i>Die Turnhalle des Turnvereins „Sokol“ und das Katholische Haus mit der Turnhalle „Orel“ – zwei bedeutende Telčer Bauwerke der Zwischenkriegszeit</i>	205
Jaromír TAUSCH, O síťkování („necování“) trochu jinak <i>Die Netzfertigung aus einer anderen Sicht betrachtet</i>	223
Jaroslav VOBR, Vzácný konvolut prvotisků z muzea v Polné <i>Ein seltener Sammelband der Inkunabeln im Iglauer Museum (Zweigestelle Polná)</i>	237
Zdeněk FIŠER, „Mé srdce touží po Polné...“ Listy českého zámečníka z Egypta <i>„Mein Herz sehnt sich nach Polná“ Blätter eines tschechisches Schlossers aus Ägypten</i>	245

MATERIÁLY

Petr DVOŘÁK, Neznámý jihlavský muzikolog Zdeněk Výborný	281
Zdeněk JAROŠ, Co obsahoval tubus v makovici severní věže jihlavského chrámu sv. Jakuba	287
Sylva POSPÍCHALOVÁ, Případ Hilsner po 100 letech	290
Jiří RAMBOUSEK, Jaroslav Vrchlický v Jihlavě	294
Miroslav URBÁNEK - Marta VOMELOVÁ, Polenské nakladatelství „Linda“ – Jan Prchal a jeho činnost v letech 1998–1999	297
David ZIMOLA, Archeologické výzkumy v Jihlavě v roce 1999	299

SDĚLENÍ

Ohlédnutí za rokem oslav „900 let Telče“ (Markéta Hrdličková)	307
10 let Klubu přátel staré Jihlavy (Zdeněk Jaroš)	308
Deset let Klubu za historickou Polnou (Jan Prchal)	312

Mikulovská symposia. XXV. MS 1998. 100 let Vlastivědy moravské a vlastivědné práce na Moravě (<i>Vlastimil Svěrák</i>)	314
---	-----

PERSONÁLIE

80 let Františka Hoffmanna (<i>Karel Křesadlo</i>)	319
Učitel a vlastivědný pracovník Alois Josef Pátek (<i>Vlastimil Svěrák</i>)	327
Za prof. Květou Rérychovou (<i>Miroslav Urbánek</i>)	329
Životní jubileum RNDr. Ivana Růžičky (<i>Karel Malý</i>)	331
Ladislav Vilímek šedesátiletý (<i>Lubomír Peltan</i>)	334

RECENZE A ZPRÁVY O LITERATUŘE

Zdeněk JAROŠ, Břetislav Rérych – tvůrce polenského muzea (studie k 100 výročí muzea v Polné) (<i>Zdeněk Fišer</i>)	337
Josef RAMPULA, Domy v Telči (<i>Markéta Hrdličková</i>)	338
Jan KESSLER, Pamětihodnosti Třeště a okolí. Katalog duchovní správy v Třešti. Katalog kněží – rodáků z Třeště a okolí (<i>Zdeněk Jaroš</i>)	339
Viktor NOVÁK – Vojtěch WOLF, Velká kniha o tramvajích a trolejbusích v Jihlavě (<i>Vladimír Kusý</i>)	341
Zdeněk JAROŠ, Nemovité kulturní památky jižní Moravy. Svazek 3. Okres Jihlava. Soupis památek a literatury (<i>Dana Novotná</i>)	342
STÁTNI OKRESNÍ ARCHIV V JIHLAVĚ (<i>Rudolf Schebesta</i>)	344
Milada VÁVROVÁ, Rytíři Vysočiny II. (<i>Rudolf Schebesta</i>)	347
Eva MELMUKOVÁ, Patent zvaný toleranční (<i>Bohumír Smutný</i>)	349
Zdeněk JAROŠ, Jihlava v datech. Historický kalendář města Jihlavy (<i>Martin Štindl</i>)	350
Josef HRDLIČKA, Dva nové příspěvky k osobnosti Karla Slavaty	351

MUZEUM VYSOČINY

Expozice Masarykovo náměstí 57/58, 586 01 Jihlava, tel. 066/730 00 91

- trvalé regionální expozice z oborů geologie, botanika, mykologie, zoologie, ornitologie, ochrana životního prostředí, historie, etnografie a hornictví. Originální cechovní místnost s dřevěným táflováním, renesanční síň s vestavěným schodištěm a arkádovým ochozem na toskánských sloupech
- krátkodobé výstavy vlastní i převzaté
- prodej publikací, pohlednic, drobné bižuterie a nerostů

Polná, detašovaná expozice, Zámek 1, tel. 066/94 13 36

- expozice starých hodin a lékáren
- expozice staré polenské školy
- krátkodobé výstavy

Telč - zámek, detašovaná expozice, tel. 066/96 29 18

- expozice Život lidu na Telečsku
- krátkodobé výstavy

Hrad Roštejn, detašovaná expozice, Doupě u Telče, tel. 066/96 27 38

- expozice cínu, porcelánu, etnografie, lovectví a přírody Jihlavských vrchů
- expozice Kamenictví na Vysočině
- vyhlídková věž
- občerstvení
- možnost pořádání veřejných produkcí i akcí pro uzavřenou společnost na nádvoří hradu

Třešť, detašovaná expozice, náměstí T.G. Masaryka 103, tel. 066/72 24 128

- expozice betlémů, výstava obrazů s třešťskou tematikou
- krátkodobé výstavy

Provozní pracoviště Muzea Vysočiny, Masarykovo náměstí 55, Jihlava, tel. 066/730 97 28, fax 066/730 08 28, e-mail: muzeum.vysociny@post.cz

- poskytování konzultací v oborech geologie, botanika, zoologie, historie
- půjčování knih, časopisů a map k prezenčnímu studiu

VLASTIVĚDNÝ SBORNÍK VYSOČINY

Oddíl věd společenských

Svazek XII.

Řídí Rudolf Schebesta s redakčním kruhem:
Mgr. Jitka Hošková, PhDr. Renata Pisková, PhDr. Zdeněk Jaroš,
PhDr. Vlastimil Svěrák, Mgr. Petr Dvořák, PhDr. Josef Hrdlička,
PhDr. Bohumír Smutný, Dr., Mgr. David Zimola.

Vydává Muzeum Vysočiny v Jihlavě a Státní okresní archiv v Jihlavě

Redakce a administrace: Muzeum Vysočiny, Jihlava.

Vytiskla Nová tiskárna Pelhřimov

Náklad 400 výtisků

Odevzdáno do tisku: 29. 8. 2000

Jihlava 2000

VŠEOBECNÉ POKYNY PRO AUTORY

- Přijímáme příspěvky v rozsahu max. **do 30 normostran** (30 řádků po 60 úhozech) včetně příloh, opatřené českým resumé, a to **dva shodné výtisky**.
- Příspěvky zpracujte **výhradně na PC** v některém z běžně užívaných textových editorů, **nejlépe Word 6.0**.
- Nepoužívejte žádný způsob úpravy textu kromě kurzívy, písma pultučního či různých velikostí písma. Nepoužívejte oboustranné zarovnávání a rozdělování slov na koncích řádků. Poznámkový aparát zařaďte vcelku na konec příspěvku.
- Na minimum omezte tabulky, případné **tabulkové údaje zpracujte raději formou textu**. Je-li použití tabulky nezbytné, zařaďte ji přímo do textu a opatřete příslušnou legendou.
- Fotografie požadujeme ostré, kontrastní a na lesklém papíře. Popisy k obrázkům zařaďte na zvláštní list a zařaďte je do textu příspěvku. Veškeré obrazové přílohy označte na zadní straně jménem autora, názvem práce a číslem obrázku.
- **Redakce VSV si vyhrazuje právo zasahovat do textu, výběru či umístění obrázků, fotografií a tabulek.**
- Citaci literatury uvádějte ve formě používané v Českém časopise historickém.

Příklady:

- Josef JANÁČEK, *České dějiny. Doba pobělohorská I/1 – 2*, Praha 1968–1984.
- Josef ŽEMLIČKA, *Přemysl Otakar I.*, Praha 1960, s. 174 an.
- Kamil KROFTA, *Ferdinand I. Habsburský*. In: *Tvůrcové dějin III*, Novověk, Praha 1935, s. 92–100.
- Josef VÁLKA, *Politický systém a kultura habsburské monarchie*, *Studia Comeniana et Historica XVIII/36*, 1988, s. 116–119.
- Osud Židů v protektorátu 1939–1945*. Praha, Trizonia – Ústav pro soudobé dějiny 1991, s. 5.

- **Rukopisy neodpovídající požadavkům budou autorům vráceny k přepracování.**
- Tiskové korektury provádějte podle ČSN 88 0410.

Bližší informace na adrese redakce:

**Muzeum Vysočiny
Masarykovo nám. 55
586 01 Jihlava**